BIBLIOGRAFIE

AB	*The Anchor Bible-Genesis*, Introduction, Translation and Notes by E. A Speiser, New-York, 1964.
ALR	Atlasul lingvistic român
ALR, SN	Atlasul lingvistic român. Serie nouă
ARGHEZI	Tudor Arghezi, *Scrieri*, I, Editura pentru Literatură, București, 1962.
ARVINTE, DT. ENTLEHN.	*Die deutschen Entlehnungen in den rumänischen Mundarten (nach den Angaben des Rumänischen Sprachatlasses)*, Akademie Verlag, Berlin, 1971.
ARVINTE, ROMÂN,	Vasile Arvinte, ***Român, românesc, România. Studiu filologic***, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1983.
AUGSTEIN, IESUS	Rudolf Augstein, *Jesus Menschensohn*, C. Bertelsmann Verlag, München–Gütersloch–Wien, 1972.
AUI	Analele ştiinţifice ale Universităţii din Iaşi
AVRAM, NASAL.	Andrei Avram, *Nazalitatea şi rotacismul în limba română*, Editura Academiei Române, 1990.
BAILLY	A. Bailly, *Dictionnaire grec-français*, Paris, 1950.
BARBU	Ion Barbu, *Poezii*, ediţie îngrijită de Romulus Vulpescu, Editura Albatros Bucureşti, 1970.
BB 1688–1988	*Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi Noului Testament. Tipărită întîia oară la 1688 în timpul lui Şerban Vodă Cantacuzino, Domnul Ţării Româneşti. Retipărită după 300 de ani, în facsimil şi transcriere, cu aprobarea Sfîntului Sinod şi cu binecuvîntarea Prea fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1988.
BERNEKER, SEW	E. Berneker, *Slavisches etymologisches Worterbuch*, I–II, Heidelberg, 1908–1913.
BHH	*Biblisch-historisches Handwörterbuch*, ediţia B. Reicke/L. Rost. Göttingen, 1962–1979.
BIBLIA 1795	*Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a legii vechi şi a ceii noao*, Blaj, 1795.
BIBLIA 1914	Ed. Sf. Sinod, Bucureşti 1914.
BIBLIA 1968/1975; B 1975	*Biblia sau Sfînta Scriptură*, Institutul Biblic şi de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1968/1975.
BJ	*La Bible de Jérusalem*, traduit en français sous la direction de l'Ecole Biblique de Jérusalem. Nouvelle édition entièrement revue et augmentée, Paris, CERF, 1988.
BLAGA	Lucian Blaga, *Opere*, I–III, ediţie critică şi studiu introductiv, de George Gană, Editura Minerva, Bucureşti, 1982–1986.
BLASS / DEBRUNNER	Fr. Blass / A. Debrunner, *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*, ediţia R. Rehkopf, Göttingen, 1975.
BOTTA	Dan Botta, *Scrieri*, ediţie îngrijită de Dolores Botta, prefaţă de Ion Biberi, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968.
BRAULIK, Dt.	G. Braulik, *Deuteronomium* I, 1–16, 17; *Deuteronomium* II, 16,18–34,12. Die neue Echter Bibel, Kommentar zum alten Testament mit Einheitsübersetzung, Echter Verlag, Würzburg, vol. I 1985; vol. II 1992.
CADE	I.-A. Candrea, Gh. Adamescu, *Dicţionarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească"*, Bucureşti, 1931.
CANT. DIV.	Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gîlceava înţeleptului cu lumea sau giudeţul sufletului cu trupul*, Iaşi, 1698.

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)

CARAION	Ion Caraion, *Frunzele în Galaad,* Editura Dacia, Cluj, 1973.
CARTOJAN 1974	N. Carojan, *Cărțile populare în literatura romînă,* București, 1974.
CARTOJAN 1980	N. Cartojan, *Istoria literaturii romîne vechi,* postfață și bibliografii finale, de Dan Simonescu, prefață de Dan Zamfirescu, editura Minerva, București, 1980.
CDDE	I.-A. Candrea – Ov. Densusianu, *Dicționarul etimologic al limbii romîne. Elementele latine,* București, 1914.
CHASSANG	A. Chassang, *Dictionnaire grec-français,* Paris (fără an).
CIOBANU	Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi,* I. Academia Română, Monitorul oficial, București, 1947.
CHEVALIER / GHEERBRANT	J. Chevalier / A. Gheerbrant, *Dictionnaire des symboles,* ediția Marian Berlewi, Paris[8], 1973
CILL	*Contribuții la istoria limbii române literare în secolul al XIX-lea,* vol. I–III, București, 1956, 1958, 1962.
CIORANESCU, DER	Alejandro Cioranescu, *Diccionnario Etimológico Rumano,* Universidad de La Laguna, Tenerife-Madrid, 1958.
CODRESCU	Teodor Codrescu, *Uricariul,* partea I, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1852.
COR. PS.	Coresi, *Psaltirea slavo-romînă,* ediție Stela Toma, București, 1976.
COSTIN O.	Miron Costin, *Opere,* ediție critică, cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice și glosar de P.P. Panaitescu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.
CUV.	*Cuvîntu înainte către ci<ti>tori,* ms. 45.
DA	*Dicționarul limbii romîne,* Academia Română, București, 1913–1948.
DENSUSIANU ILR II	Ovid Densusianu, *Istoria limbii române,* vol. II, *Secolul al XVI-lea,* ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.
DENSUSIANU 1936	Ovid Densusianu, *Opere,* III, ediție critică și comentarii de Valeriu Rusu, *Limba română în secolul al XVI-lea, Evoluția estetică a limbii române,* Editura Minerva, București, 1977.
DICȚ. BIBLIC	Dicționar biblic, I–II, Editura „Cartea Creștină", Oradea, 1955.
DIVINA SCRIPTURA	Ἡ Θεία γραφὴ δηλαδὴ παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης ἅπαντα. *Divina Scriptura nempe veteris ac novi testamenti omnia,* παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, ΕΝΕΤΙΗΣΙ, 1687.
DEX	*Dicționarul explicativ al limbii române,* Editura Academiei Române, București, 1975.
DLR	*Dicționarul limbii române,* Editura Academiei Române, București, 1965 urm.
DLRLV	Mariana Costinescu, Magdalena Georgescu, Florentina Zgraon, *Dicționarul limbii române literare vechi (1640–1780). Termeni regionali,* Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
DOINAȘ	Ștefan Aug. Doinaș, *Versuri,* Editura Eminescu, București, 1972.
DOS. PAR.	Dosoftei, *Paremiile preste an,* Iași, 1683.
DOSOFTEI, O.	Dosoftei, *Opere I, Versuri,* ediție critică de N.A. Ursu, studiu introductiv de Al. Andriescu, Editura Minerva, București, 1978.
DVN	*Neue Jerusalemer Bibel,* Ed. Alfons Deissler, Anton Vögtle, Johann Nützel, Freiburg Herder Verlag, 1985.
ELIADE 1942	Mircea Eliade, *La mandragore et les mythes de la „naissance miraculeuse"* în „Zalmoxis", III, 1942, p. 1–48.
ELIADE 1943	M. Eliade, *Insula lui Euthanasius,* București, 1943.
ELIADE 1964	M. Eliade, *Traité d'histoire des religions,* Paris, 1964.
ELIADE 1976 / 8	M. Eliade, *Histoire des croyances et des idées religieuses,* Paris 1976 (I), 1978. (II)
ELIADE 1980	Mircea Eliade, *De la Zalmoxis la Genghis-Han, studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale,* Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
ELIADE 1981	M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase,* I–III, traducere de Cesar Baltag, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981–1988.
EMINESCU	Mihai Eminescu, *Opere,* ediție critică îngrijită de Perpessicius, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1939.
ERNOUT-MEILLET	A. Ernout et A. Meillet, *Dictionaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots,* Quatrième édition, Paris, 1959.
EU	*Die Bibel-Altes und Neues Testament,* Einheitsübersetzung, Freburg-Basel-Wien, 1980.
EWUR	Lajos Tamás, *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen. Unter Berücksichtigung der Mundartwörter,* Budapest, 1966.
FRANKF.	*Divinae Scripturae,* Francofurti, MDXCVII.
FRISK, GEW	Hjalmar Frisk, *Griechisches etymologisches Wörterbuch,* Heidelberg, I, 1960, II, 1970.

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)

GASTER — M. Gaster, *Literatura populară română*, ediție, prefață și note de Mircea Anghelescu, Editura Minerva, București, 1983.

GESENIUS — W. Gesenius, *Hebräisches und Grossaramäisches Handwörtebuch über das AT*, ediția F. Buhl, Berlin-Göttingen-Heidelberg, 1962.

GHEȚIE, BDRL — Ion Gheție, *Baza dialectală a românei literare*, Editura Academiei Române, București, 1975.

GHEȚIE 1972 — Ion Gheție, *Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare*, în *Studii de limbă literară și filologie*, II, Editura Academiei Române, București, 1972.

GHEȚIE-MAREȚ, GR. DR. — Ion Gheție, Al. Mareș, *Graiurile daco-române în secolul al XVI-lea*, Editura Academiei Române, București, 1974.

GN — *Die Bibel im heutigen Deutsche. Die Gute Nachricht des Alten und Neuen testaments*, Stuttgart^2, 1982.

GRECEANU — Radu Greceanu, *Începătura istoriei vieții luminatului și preacreștinului domnului Țării Rumânești, Io Constantin Brâncoveanu Basarab-Voievod, dă cînd Dumnezeu cu domniia l-a încoronat, pentru vremile și întîmplările ce în pământul acesta în zilele mării sale s-au întîmplat, în Cronicari munteni*, II, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.

G. VON RAD, Dt. — Gerhard von Rad, *Das fünfte Buch Mose. Deuteronomium.* Übersetzt und erklärt von..., 3., unveränderte Auflage, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1979.

HATCH / REDPATH — E. Hatch / H.A. Redpath. *A. Concordance to the Septuagint and the Other Greek Versions of the Testament* (Including the Aporyphal Books), Graz, 1954.

HELIADE — *Biblia Sacra que coprinde vechiul și noul Testament, tradusă din hellenesce după a quellor septedeci*, de I. Heliade Rădulescu, Paris, 1858.

HELIADE — I. Heliade Rădulescu, *Opere*, I, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Al. Piru, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1967.

HEM — B.-Petriceicu Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae. Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, editura Minerva, București, 1972–1976.

HERODOT — Herodot, *Istorii*, ediție îngrijită de Liviu Onu și Lucia Șapcaliu, prefață, studiu filologic, note și glosar de Liviu Onu, indice de Lucia Șapcaliu, Editura Minerva, București, 1984.

HS — *Die Heilige Schrift*, I, *Numeri*, Ed. Heinrich Schmeider, Würzburg, Echter Verlag, 1955

ILR — *Istoria literaturii române*, I, *Folclorul. Literatura română în perioada feudală (1400–1780)*, Editura Academiei Române, București, 1964.

IORGA, 1915–1916 — N. Iorga, *În legătură cu Biblia de la 1688 și Biblia de la 1667 a lui Nicolae Milescu*, în AAR, istorie, 1, II, t. XXXVIII, 1915–1916.

IORGA, 1925 — Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, I, ediția a II-a, Editura librăriei Pavel Suru, Bururești, 1925.

IORGA, 1985 — N. IORGA, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (după note stenografice ale unui curs), ediție îngrijită, note și indici de Rodica Rotaru, prefață de Ion Rotaru, editura Minerva, București, 1985.

IVASIUC — Al. Ivasiuc, *Corn de vînătoare*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1991.

IVĂNESCU, ILR — G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980.

IVĂNESCU, PROBL. — G. Ivănescu, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Extras din Buletinul Institutului de Filologie Română, Iași, vol. XI–XII (1944–1945), Iași, 1948.

IVIREANUL — Antim Ivireanul, *Predici*, ediție critică, studiu introductiv și glosar de G. Ștrempel, Editura Academiei Române, București, 1962.

JOHANNESSOHN — M. Johannessohn, *Das biblische* καὶ ἐγένετο *und seine Geschichte*, Göttingen, 1926.

JN — Jacob Neuser, Christian Faith and the Bible of Judaism, Ed. William B. Fermans, Michigan 1987

JP — James Philip, Numbers, Word Boocks, Texas (Publisher Waco)

JV — J. de Vaulx, *Les Nombres*, Paris 1972

KJV — *The Holy Bible*-Authorized King James Version, Miami, 1986.

KRAUSS, TREPP, WB. — Fr. Krauss, *Treppener Wörterbuch. Ein Beitrag zum Nordsiebenbürgischen Wörterbuch*, Marburg, 1970.

KRAUSS, HWSPR. — Fr. Krauß, *Wörterbuch der nordsiebenbürgischen Handwerkssprachen*, Siegburg, 1957.

KLUGE, EWDS^{19} — Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 19. Auflage, bearbeitet von Walther Mitzka, Berlin, 1963.

KLUGE, EWDS ^{22} — Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 22. Auflage, unter Mithilfe von Max Bürgisser und Bernd Gregor, völlig neu bearbeitet von Elmar Seebold, Walter de Gruyter, Berlin. New York, 1989.

LAURENȚIU — Dan Laurențiu, *Călătorie de seară*, Editura pentru Literatură, București, 1969.

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)

L 1679 — Dosoftei, *Dumnezăiasca liturghie,* 1679, ediție critică de N. A. Ursu, cu un studiu introductiv de Înalt Prea Sfințitul Teoctist, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980.

L–S — H. G. Liddell / R. Scott, *Greek-English Lexicon,* Oxford, 1958.

LThK — *Lexikon für Theologie und Kirche,* ediția J. Höfer / K. Rahner, Freiburg, 1986.

LURKER — Manfred Lurker, *Wörterbuch der Symbolik,* Stuttgart, 1983.

LUTHER — *Die Bibel,* nach der Übersetzung Martin Luthers, Stuttgart, 1985.

LXX — *Septuaginta,* ediția A. Rahlfs, Stuttgart, 1971.

LXX 1653 — *Vetus Testamentum graecum* ex versione Septuaginta Interpretum Juxta Exemplas Vaticanum Romae editum, Londini, MDCLIII.

LvB — *Leviticul de la Belgrad,* tipărit de B.-P. Hașdeu în *Cuvinte den bătrîni, I,* ediție îngrijită, studiu introductiv și note de G. Mihăilă, București, 1983, p. 74–81.

MACEDONSKI — Al. Macedonski, *Opere II,* Poezii, studiu introductiv, ediție îngrijită, note și variante, cronologie și bibliografie de Adrian Marino, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1966.

MILESCU — Nicolae Milescu, *Enchiridion sive Stella Orietális Occidentali splendens,* în *La perpétuité de la foy de l'Eglise catholique touchant l'Eucharistie, défendue contre le livre du sieuur Claude,* Paris, 1669.

MLD, BIBLIA 1688, I–IV — *Monumenta linguae Dacoromanorum, Biblia* 1688, Pars I, *Genesis;* volum întocmit de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Mircea Roșian, Marietta Ujică, Iași, 1988; Pars II, *Exodus,* de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Corneliu Dimitriu, Elsa Lüder, Paul Miron, Mircea Roșian, Marietta Ujică, Iași, 1991; Pars III, *Leviticus,* de Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Eugen Munteanu, Iași, 1993; Pars IV, *Numeri,* de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Iași, 1994.

Ms. 45 — *Manuscrisul romînesc 45,* Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, cuprinzînd copia revizuită a traducerii lui Nicolae Milescu din *Vechiul Testament.*

Ms. 4 389 — *Manuscrisul românesc 4 389,* Biblioteca Academiei Române, cuprinzînd a doua traducere din secolul al XVII-lea a *Vechiului Testament* în limba română.

MTL — René Péter-Contesse, *Manuel du traducteur pour le livre du Lévitque,* publié par L'alliance Biblique Universelle, Stuttgart, 1985.

MUNTEANU – ȚÂRA — Ștefan Munteanu, Vasile D. Țâra, *Istoria limbii române literare,* Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

NECULCE O. — Ion Neculce, *Opere, Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte,* ediție critică și studiu introductiv de Gabriel Ștrempel, Editura Minerva, București, 1982.

NEGRUZZI — Constantin Negruzzi, *Opere* I–III, ediție critică, studiu introductiv, comentarii și variante de Liviu Leonte, editura Minerva, București, 1974–1986.

NTB — *Noul Testament,* Bălgrad / Alba Iulia, 1648.

NTB 1988 — *Noul Testament de la Bălgrad, 1648,* Ed. Episcopiei Ortodoxe Române, Alba Iulia, 1988.

NOUVEAU DICT. BIBL. — Nouveau dictionnaire biblique, Éditions Emmaüs, 1806, Saint-Légier sur Vevey (Suisse), 1988.

NT 1703 — *Noul Testament,* tipărit în Tipografia domnească, în orașul Bucureștilor, la anul mântuirii 1703, de smeritul întru ieromonahi Antim Ivireanul.

NYSSEN 1978 — W. Nyssen, *Pământ cîntînd în imagini,* București, 1978.

P — Papus, *Die Kaballa* (Trad. I. Nestler), Wiesbaden 1988

PAMFILE 1913 — T. Pamfile, *Povestea lumii de demult. După credințele poporului român,* București-Leipzig-Viena, 1913.

PANAITESCU — P.P. Panaitescu, *Nicolae Milescu Spătarul* (1636–1708), versiune românească de Silvia P. Panaitescu, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ștefan S. Gorovei, Editura Junimea, Iași, 1987.

PASCU, SUF. ROM. — G. Pascu, *Sufixele românești,* București, 1916.

PASCU — Giorgi Pascu, *Istoria literaturii române din secolul al XVII-lea,* Institutul de Arte Grafice, „Viața Românească", Iași, 1922.

PDS — *Parola del Signore. La Biblia,* Traduzione interconfessionale in lingua corrente, Roma, 1985.

PHILIPPIDE, O.R. — Alexandru I. Philippide, *Originea românilor,* vol. I, Iași, 1925, vol II, Iași, 1927.

PHILIPPIDE, PRINCIPII — Alexandru I. Philippide, *Opere alese. Teoria limbii,* editate de G. Ivănescu și Carmen Gabriela Pamfil. Cu un studiu introductiv și comentarii de G. Ivănescu, [*Principii de istoria limbii* p. 1–225].

PHILIPPIDE — AL. Philippide, *Monolog în Babilon,* Editura pentru Literatură, București, 1967.

PILLAT — Ion Pilat, *Opere, I–III, Editura Eminescu, București, 1983–1986.*

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)

PO — *Palia de la Orăștie,* 1581–1582, text, facsimile, indice, ediție îngrijită de Viorica Pamfil, Editura Academiei Române, București, 1968.

POPESCU, 1961 — Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești,* în *Cronicari munteni* I, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.

POPESCU, 1963 — Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești,* în *Cronicile medievale ale României,* IV, introducere și ediție critică întocmită de Const. Grecescu, editura Academiei Române, București, 1963.

PRED. II — *Predoslovia din BB.*

PREFAȚĂ M. — *Cuvînt înaintea cărții aceștiia cîtră preasfințitul mitropolit,* în ms. 45.

PS. SCH. — *Psaltirea Șcheiană,* ediția I. A. Candrea, București, 1916.

PUȘCARIU — Sextil Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche,* ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, postfață de Dan C. Mihăilescu, Editura Eminescu, București, 1987.

RAC — *Reallexikon für Antike und Christentum,* Stuttgart, 1950–1986.

RANKE-GRAVES — R. Ranke-Graves / R.v. Patai, *Hebräische Mythologie. Über die Schöpfungsgeschichte und andere Mythen aus dem Allen Testament,* Reinbek bei Hamburg, 1986.

REW — W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch,* Heidelberg, 1935.

R–G — *Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament* trad. de Vasile Radu și Gala Galaction, București, 1938.

RGG — *Die Religion in Geschichte und Gegenwart,* Handbuch für Theologie und Religionswissenschaft, ediția K. Galling, Tübingen, 1957–1865.

ROSETTI, ILR — Al. Rosetti, *Istoria limbii române,* I. *De la origini pînă la începutul secolului al XVII-lea,* ediție definitivă, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1986.

ROSETTI-CAZACU-ONU — Al. Rosetti, B. Cazacu, Liviu Onu, *Istoria limbii romîne literare,* I, *De la origini pînă la începutul secolului al XIX-lea,* ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.

SCRIBAN, DICȚ. — August Scriban, *Dicționaru limbii românești,* Institutul de Arte Grafice „Presa Bună", Iași, 1939.

SCHARBERT — J. Scharbert, *Genesis,* în Die *Neue Echter Bibel: Kommentar zu Allen Testament mit der Einheitsübersetzung,* Echter Verlag, Würzburg, 1986.

SDE 1682 — *Sfînta și Dumnezăiasca Evanghelie,* București, 1682.

SDE 1693 — *Sfînta și Dumnezăiasca Evanghelie, elinească și rumănească,* diortosită de Atanasie Moldoveanul și tipărită de Antim Ivireanul, Mitropolia Ungrovlahiei, București, 1693.

SDE 1697 — *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie,* cu voia prea luminatului și înălțatului Domn și oblăduitoriu a toată Țara Rumânească, Io Costandin B. Voievod, și cu porunca purtătoriului pravoslaviei, prea sfințitul Kir Theodosie, Mitropolitul a toatei Țări Rumânești și exarhu plaiurilor, acum a doa oară tipărit și diorthosită mai cu multă nevoință, în Sfînta Mănăstire în Sneagov, la anul de la spăsenia lumii 1697, de smeritul întru ieromonahi Antim Ivireanul.

SECG. — Louis Séchar, Pierre Lévêque. *Les grandes de la Grèce,* Paris, 1966.

SERV. — Jean Servier, *Les portes de l'année,* Paris, 1962.

Sh. H. — Z'er ben Shimon Halevi, *Lebendige Kabbala* (trad. din engleză), München 1989 SSW.

SSW — *Siebenbürgisch-sächisches Wörterbuch,* 1, Bd. 1924; 2, Bd., 1926; 5. Bd., 1931, Berlin-Leipzig; 3. Bd., Bukarest-Berlin, 1971; 4. Bd., București-Berlin; 1972, 5, Bd., 1975, București-Berlin.

S.T.L. FAC. — Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra primei cărți (Facerea) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4 389,* în MLD, BIBLIA 1688, I, Iași, 1988, p. 47–128.

ST.L.EX. — Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a doua (Ieșirea) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4 389,* în MLD, BIBLIA 1688, II, Iași, 1991, p. 1–75.

ST.L.LV. — Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a treia (Preoția) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389,* în MLD, BIBLIA 1688, III, Iași, 1993, p. 1–54.

ST.L.NM. — Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a patra (Numeri) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389,* în MLD, BIBLIA 1688, IV, Iași, 1994, p. 1–57.

ST.L.DT. — Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a cincea (A doua lege) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389,* în MDL, Biblia 1688, V, Iași, 1997, p. 1–88.

THEOL. WB. — *Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament,* ediția G. Kittel / G. Friedrich, Stuttgart, 1933–1979.

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)

Th. GL[2]	*Thesaurus Gracae Linguae,* Paris, 1829 şi urm.
Th. LL.	*Thesaurus Linguae Latinae,* Leipzig, 1931–1982.
TIKTIN	H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch,* I–III, Bucureşti, 1903–1921; Tiktin[2] I–III, Wiesbaden, 1986–1989.
URSU, NOI INFORM.	N.A. Ursu, *Noi informaţii privitoare la manuscrisul autograf şi la textul revizuit al* **Vechiului Testament** *tradus de Nicolae Milescu* (I), în „limba romînă", XXXVII, nr. 5, 1988, p. 455–468; (II) XXXVII, nr. 6, 1988, p. 521–534; (III), XXXVIII, nr. 1, 1989, p. 31–46; (IV), XXXVIII, nr. 2, p. 107–121; (V) XXXVIII, nr. 5, 1989, p. 463–470.
TOB	*La Bible,* Traduction oecuménque, Edition intégrale, Société biblie française, Les Editions du Cerf, Paris, 1988.
VASMER, REW	Max Vasmer, *Russisches etymologisches Wörterbuch,* Heidelberg, I–III, 1953–1958.
VL	*Vetus Latina, die Reste der altlateinischen Bibel* nach Petrus Sabatier. 2. *Genesis,* ediţia B. Fischer, Freiburg, 1951–1954.
VINEA	Ion Vinea, *Opere, I,* ediţia îngrijită de Mircea Vaida şi Gh. Sprinţeroiu, studiu introductiv de Mircea Vaida, Editura Dacia, Cluj, 1971.
VOICULESCU	V. Voiculescu, *Poezii,* I–III, antologie şi prefaţă de Aurel Rău, text stabilit de I. Voiculescu şi V. Iova, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968.
VORONCA	Elena Niculăiţă-Voronca, *Datinile şi credinţele poporului român,* s. I, 1903,
DE VRIES	Josef de Vries, *Jüdische Riten und Symbole,* Wiesbaden, *1981.*
VULGATA	*Biblia Sacra iuxta Vulgatum versionem...,* Tomus I Genesis–Psalmi, Tomus II Proverbia–Apocalypsis, Württembergische Bibelanstalt, Stuttgart, 1975.
WEIGAND-HIRT. Dt. Wb.	Fr. L. K. Weigand, *Deutsches Wörterbuch,* Fünfte Auflage, Giessen, 1909–1910.
WW	William Wevers, Text history of the Greek Numbers, Göttingen 1982
ZLATOUST	*Mărgăritare, adecă cuvinte de multe feliuri a celui întru sfinţi părintelui nostru Ioan, arhiepiscopul Ţarigradului, a lui Zlatoust, şi ale altor sfinţi părinţi,* traducere de Şerban şi Radu Greceanu, Tipografia Mitropoliei Bucureşti, 1691.

ALTE REFERINŢE

A(cta)	Petri et Pauli.
AMBROSIUS	Ambrosius. *De Noe et Arca.*
AQ	Aquila, *Traducere în greacă a Bibliei de Aquila din Sinope.*
ARISTIDES	Aristides, *Apologia.*
AUGUSTIN CIV.	Aurelius Augustinus, *De civitate Dei.*
AUGUSTIN SERMO	Aurelius Augustinus, *Sermones.*
HD	Herodot, *Historiae.*
HOM. OD	Homer, *Odiseea.*
J. HUIZINGA	*Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii,* Bucureşti, 1977.
IER	Ieronim, trad. *Vulgata* (347–419/20).
IOSEPHUS ANTIQ	Iosephus Flavius, *Antiquitates Iudaicae.*
ISIDOR	Isidor din Sevilia, *Etimologiae.*
J.I.	*Targum Pseudoionatan.*
PHILO AB. et CAIN.	Philon din Alexandria, *De sacrificiis Abelis et Caini.*
PHILO DEC.	Philon din Alexandria, *De decalogo.*
PHILO VER. DIV. HER.	Philon din Alexandria, *Quis verum divinarum heres sit..*
ST. VICTOR	Saint-Victor, H. de, *De Arca Noe et de arca mystica.*
THEODOTION	*Theoodotion din Efes,* traducere în greacă a *Bibliei.*
SYM.	*Symmachus, traducere în greacă a* Bibliei.

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)

ABREVIERI

ac. = acuzativ
adj. = adjectiv
adv. = adverb
ags. = anglosaxon
ahd. = vechi german literar
alb. = albanez
arab = arăbesc
aram. = aramaic
arom. = aromân
art. = articol
asir. = asirian
aux. = auxiliar
av. = avestic
babylon. = babilonean
băn. = bănățean
bg. = bulgăresc
ceh. = cehesc
cond. = condițional
conj. = conjuncție
criș. = crișean
dat. = dativ
dial. = dialect, dialectal
dr. = dacoromân
ebr. = ebraic
engl. = englezesc
egipt. = egiptean
f. = feminin
ğagat. = dial. tc. al. uzbecilor
gen. = genitiv
germ. = german
germ. com. = germanic comun
germ. elveț. = germana elvețiană
got. = gotic
gr. = grec(esc)
gr.-biz. = grecesc bizantin
i.-e. = indoeuropean
istrorom. = istroromân
invar. = invariabil
în expr. = în expresia
kaikav. = dial. kaikavian
karaim = dial. tăt.
kazan. = dial. tc. de la Kazan
lat. = latin, latinesc
lat. med. = latin medieval
lat. sav. = latina savantă
loc. adv. = locuțiune adverbială
m. = masculin
magh. = maghiar
maram. = maramureșean
mhd. = medio-german literar
mgl. = meglenoromân
mgr. = mediogrecesc
mold. = moldovenesc
ms. = manuscris
munt. = muntenesc
n. = neutru
năsăud. = năsăudean
ngr. = neogrecesc
nhd. = nou german literar
nslov. = neosloven
part. = participiu
pers. = persan
pl. = plural
plur. tant. = plurale tantum
polon. = polonez
pref. = prefix
prep. = prepoziție
prin ext. = prin extensie
priv. = privativ
pron. = pronume
rom. com. = românesc comun
rus. = rusesc
sam. = samarinean
săs. = săsesc
s.-cr. = sîrbo-croat
sg. = singular
sir. = sirian
sîrb. = sîrbesc
sl. = slav
sl. bis. = slavonesc, slav bisericesc
sl. c. = slav comun
slov. = slovac
sloven. = slovenesc
sorb. j. = soraba de jos
subst. = substantiv
suf. = sufix
tăt. = tătărăsc
tc. = turcesc
tc. osman. = turcesc osmanlîu
tc. tăt. = turco-tătar
toh. = toharic
trepp. = din Tărpiu (săs. Treppen), în Transilvania
ucr. = ucrainean
vb. = verb
vbavar. = vechi bavarez
vbg. = vechi bulgăresc
vfr. = vechi francez
vgr. = vechi grecesc
viit. = viitor
vind. = vechi indian
vnord. = vechi nordic
vrom. = vechi românesc
vrus. = vechi rusesc
vsîrb. = vechi sîrbesc
vsl. = vechi slav

BDD-B792-05 © 1997 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.25 (2026-11-07 16:04:38 UTC)